

ZRNKO

ÚVODNÍ SLOVO O...

Roman Kubín: O emocích

INFORMACE

Příspěvky a dávky pro osoby se zdravotním postižením a změny v roce 2018

INSPIRACE

Pojedte s námi na pobyt

METODICKÉ LISTY

Téma 1: Tomáš Garigue Masaryk – první československý prezident

Téma 2: Papež František – hlava církve

Téma 3: Velikonoční Dobble

O EMOCÍCH...

Milí přátelé,
díky úspěchanosti dnešní doby, častokrát žijeme jen tak na povrchu věcí, vztahů. Někdy nedokážeme vůbec reflektovat, co jsme prožili. Mnohdy nedokážeme pravdivě věci posoudit a dojít k správnému rozhodnutí. Silnou stránkou starší generace může být, že jsou těmi, kdo zajišťují předávání významných hodnot, umí hodnotit věci z odstupu, umí v rozbouranosti emocí a doby posunout věci kupředu. Ale samozřejmě ne všichni a ne vždy.

Nedávno jsem četl knížku Marka Orko Váchy Nevyžádané rady mládeži a na několika místech jsem našel vystihující kritický pohled na dnešní dobu. Myšlenky mě oslovily, a tak vám je chci nabídnout i s pohledem do postní doby: „Začalo to, zdá se mi, tím, že jsme přestali brát vážně pevnou vůli a pak ji cestou tiše odhodili. Že jsme vzali vážně myšlenku, že by život měl být především příjemný a zábavný. Žádné kopce a pot, žádná zima při bivacích, žádné sebepřemáhání; když už hory, tak pěkně lanovky, vyhřátá horská chata s wellness a teplá večeře podle jídelního lístku, s odpovídajícím vínem. Žádné posty, žádné odříkání si něčeho, vždyť žijeme jenom jednou, tak ať máme, co chceme, co tělo žádá, ať to máme pěkně všechno pohromadě a ať jsou Vánoce každý den, jak hezky říká reklama. (...)

... se všeobecnou ztrátou vůle, je to ještě ve společnosti podporováno tím, čemu se říká umění, kde je to všechno jaksi běžné a obecné, neboť umění odráží realitu společnosti, říká se. To, že ji má krom toho taky vytvářet a nabízet vzory, se nám zdá příliš přežilé, příliš mirkodušínovské, pravdoláskařské, příliš americké. Naopak, pokud film ukáže spodinu věcí, lidské bahno a nízkost, můžeme být klidní, film odráží realitu světa, říkáme – už se nemusíme stydět za svůj život vepřů, takto vlastně žijí všichni, a dokonce to někdo natočil do filmu, takže je to normální...

A tak, protože už nemáme vůli, vůbec žádnou vůli, a nikdo nás nikdy nenaučil sebeovládání a protože chceme Vánoce každý den, tak se necháme smýkat každým závanem emocí a ještě myslíme, že je to tak dobře. Naše etika vztahů je velmi jednoduchá: když mi to dělá dobře, tak je to dobře, když mi to přestane dělat dobře, tak pryč, najednou tě holka nemám rád, vyznává se zpěvák upřímně ve známé písničce a sám je z toho možná trochu zmatený. Tak co teď? (...) Emoce nás hravě sfouknou, a protože jsme nikdy nevzdorovali vichru, když přijde i slabší vánek, smete nás bez boje. A ani se vlastně bojovat nechce, následovat hlas svého srdce je přece něco krásného.“ Sv. Petr Chrysologus píše: „Půst nevydá plody, není-li

zavlažován milosrdenstvím, trpí suchem, jestliže milosrdenství vysychá. Co je déšť pro půdu, to je milosrdenství pro půst. Ten, kdo se postí, by marně zušlechťoval srdce, očišťoval tělo, vykořeňoval chyby, zaséval ctnosti; jestliže by nepřidal proudy milosrdenství, nesklidí žádnou úrodu.“

Ještě si dovolím přidat příběh z knihy, který ukazuje na moudrost, která se nevyčte z knih: Irma Zaleski – Moudrost kradu u svatých: „Skupina mladých lidí přišla za matkou Makrínou promluvit si o tom, jak je pro ně těžké snažit se žít dobrý život.

„Víme“, říkali, „že musíme milovat Boha celým svým srdcem a celou svou myslí a svého bližního jako sami sebe. Nechápeme ale, jak to máme udělat, protože naše srdce nám zůstává studené a mysl máme plnou svých vlastních záležitostí. Jak se můžeme naučit milovat?“ „Musíte to trénovat,“ řekla jim. „Ale jak máme trénovat lásku?“ zeptali se.

„Litováním všeho toho, co není láska,“ odpověděla.

„A k čemu to bude dobré?“

„Když poznáte, jak litovat toho, že nemilujete, naučíte se zároveň, co znamená milovat,“ řekla matka Makrína.

Kéž inspirace, kterou najdete v ZRNKU, jsou především povzbuzením pro vás, pro váš opravdový život.

Roman Kubín

Příspěvky a dávky pro osoby se zdravotním postižením a změny v roce 2018

Příspěvky a dávky pro osoby se zdravotním postižením a změny v roce 2018

Senioři, kteří mají z různých důvodů nějaké zdravotní omezení/postižení, si mohou žádat o různé příspěvky a dávky, které jim usnadní jejich handicap, případně jim pomohou zajistit důstojný život ve vlastním prostředí. Podívejme se, o jaké příspěvky a dávky si lze žádat a jaké jsou změny v novém roce.

1. Průkazky OZP

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace; včetně osob s poruchou autistického spektra.

Můžete žádat o tři typy průkazek s označením „TP“, „ZTP“ a „ZTP/P“.

O průkazku můžete požádat na Vašem místně příslušném úřadu práce na oddělení dávek pro osoby se zdravotním postižením na předepsaném formuláři. Následuje posouzení zdravotního stavu žadatele, který posuzuje posudkový lékař. Podklady připravuje ošetřující lékař žadatele.

Držitelé průkazek OZP mají také zajištěny některé výhody, jako jsou například:

- Výhody „TP“ – vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích, přednost při osobním projednávání své záležitosti na úřadech.
- Výhody „ZTP“ a „ZTP/P“ – výhody pro TP a navíc bezplatná přeprava spoji městské hromadné dopravy, sleva 75 % jízdného ve vlacích a autobusech; získání evropského parkovacího průkazu opravňujícího k parkování na místech pro invalidy a jízdě po českých dálnicích bez dálniční známky – nelze získat pro osoby s postižením sluchu.
- Možnost uplatnění roční slevy na dani z příjmu – na invaliditu, držitel průkazu ZTP/P, na manželku ZTP/P, na dítě se ZTP/P.
- Vrácení daně z přidané hodnoty – nákup auta financovaný z příspěvku na zvláštní pomůcku od ÚP – je možné zažádat na finančním úřadě v místě trvalého bydliště. Osvobození od daně ze staveb pro držitele ZTP/P u staveb k individuální rekreaci
- Sleva na telefon – mohou využít držitelé průkazu ZTP – sluchové postižení, ZTP/P a osoby pobírající PNP ve II. a vyšším stupni, a to na mobilní nebo pevnou linku ve výši 200 Kč/měsíc. Při výběru tarifu kontaktujte svého operátora.
- Poplatkové úlevy – držitel ZTP a ZTP/P neplatí za ověření podpisu nebo otisku razítka na listině – lze uplatnit na obecních úřadech; za zápis do registru vozidel, jde-li o motorové vozidlo s nejméně čtyřmi koly, za vydání řidičského průkazu, schválení technické způsobilosti vozidla po přestavbě. Od rozhlasového a televizního poplatku jsou osvobozeny osoby s úplnou nebo praktickou slepotou obou očí a osoby s oboustrannou úplnou nebo praktickou hluchotou, pokud jsou osaměle žijící
- Dále lze čerpat slevy při nákupu auta, pojištění, plynu, elektřiny, vstupu na kulturní a sportovní akce atd. Tyto slevy jsou ovšem nenárokové a je třeba se o nich vždy dopředu informovat.

2. Příspěvek na mobilitu

Náleží držitelům průkazu ZTP a ZTP/P. Měsíční příspěvek činí 550 Kč, tj. 6 600 Kč ročně (změna od 1. 1. 2018). Je nutné podat žádost o příspěvek společně s žádostí o průkazku OZP.

3. Příspěvek na zvláštní pomůcku

Příspěvek na zvláštní pomůcku je dávka určená lidem se zdravotním postižením, kteří mají těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, těžké sluchové postižení nebo těžké zrakové postižení. Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které je dávka určena, je obsažen ve vyhlášce 329/2011 Sb.

O příspěvek na zvláštní pomůcku můžete požádat na Vašem místně příslušném úřadu práce na oddělení dávek pro osoby se zdravotním postižením na předepsaném formuláři. Následuje posouzení zdravotního stavu žadatele, který posuzuje posudkový lékař. Podklady připravuje ošetřující lékař žadatele.

Příspěvek na motorové vozidlo – změny od 1. 1. 2008

- Výše příspěvku se stanoví vzhledem k příjmu žadatele a příjmu osob společně s ním posuzovaných. Od 1. 1. 2018 se již neposuzuje četnost a důvody dopravy ani sociální a majetkové poměry žadatele a jeho rodiny.
- Příspěvek bude nově poskytnut na 84 kalendářních měsíců – sedm let.
- Pro výpočet výše příspěvku na auto podle nových kritérií od 1. ledna 2018 je třeba si spočítat životní minimum jednotlivce či rodiny v případě společně posuzovaných osob. Lidé s postižením mohou dostat od státu příspěvek na pořízení auta až do výše 200 tisíc korun.

4. Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách.

O příspěvek na péči můžete požádat na Vašem místně příslušném úřadu práce na oddělení dávek pro osoby se zdravotním postižením na předepsaném formuláři. Následovat bude sociální šetření v místě bydliště žadatele, které provádí sociální pracovník ÚP a následuje posouzení zdravotního stavu žadatele, který posuzuje posudkový lékař ČSSZ. Podklady připravuje ošetřující lékař žadatele.

ÚŘAD PRÁCE ČR
DOZP
Tiskopis prosím vyplňte čitelně

Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku

A. Žadatel

Příjmení: _____ Jméno¹⁾: _____
Rodné příjmení²⁾: _____
Rodné číslo³⁾: _____
Rodinný stav⁴⁾: _____
Trvalý pobyt: Obec: _____ Ulice: _____
Zdravotní pojišťovna: _____
Pohlaví: _____
Třetí před jménem: _____
za jménem: _____
Státní příslušnost: _____
Číslo pojistnice⁵⁾: _____
Č. p. 6): _____
Č. orient.: _____
PSČ: _____
Adresa pro doručování: Obec: _____ Ulice: _____
Nezaopatřenosť⁷⁾: _____
Příjem⁸⁾: _____
Majetek¹¹⁾: _____
Telefon: _____
Datum schránka: _____
Rodiče⁹⁾: _____
Manželka¹⁰⁾: _____
E-mail: _____
Bydliště na území České republiky¹²⁾: ☐ ANO ☐ NE

1) Uvádějte všechny jména osoby.
2) Kolonku Rodné příjmení vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
3) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce Rodné číslo v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok.
4) Do kolonky Rodinný stav zapíšete jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vešaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství.
6) Napište na Evropském průkazu zdravotního pojištění.
7) Do kolonky Nezaopatřenosť zapíšete ANO, pokud osoba spouští podmínky nezaopatřenosť dítěte. Pokud osoba není nezaopatřena dítětem, kolonku proskláte.
8) Do kolonky Rodiče uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A až C, která je manželem(kou) dítěte. Pokud osoba není nezaopatřena dítětem, kolonku proskláte.
9) Do kolonky Rodiče uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A až C, která je manželem(kou) dítěte. Pokud osoba není nezaopatřena dítětem, kolonku proskláte.
10) Do kolonky Manželka uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A až C, která je manželem(kou) dítěte. Pokud osoba není nezaopatřena dítětem, kolonku proskláte.
11) Podle ust. § 6 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v tísňové nouzi, ve znění pozdějších předpisů má osoba bydliště na území ČR zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnosti docházky nebo se zde souvisejícím způsobem připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepsání této osoby s ČR.
12) PROSÍM OBRÁTETE 12 01 01 2013

5. Ošetřovné

Od 1. 6. 2018 se zavádí dávka dlouhodobé ošetřovné. Podmínky pro nárok na dlouhodobé ošetřovné:

- U ošetřované osoby muselo dojít k závažnému zhoršení zdravotního stavu, který vyžadoval alespoň sedmidenní hospitalizaci v nemocnici, a v den propuštění bude potvrzeno, že potřeba celodenní péče bude trvat nejméně dalších 30 dnů.
- Ošetřovaná osoba musí dát písemný souhlas k ošetřování konkrétní osobě.
- Ošetřující osobou mohou být rodinní příslušníci vyjmenovaní v zákoně, aniž žijí s ošetřovaným v domácnosti; žití v domácnosti bude však vyžadováno u jiné fyzické osoby (např. druha, družky).
- U ošetřující osoby bude vyžadována čekací doba; nemocenské pojištění muselo u zaměstnance trvat v posledních čtyřech měsících alespoň 90 dnů, OSVČ musela být nemocensky pojištěna v posledních třech měsících.
- Ošetřující osoba nesmí po dobu ošetřování vykonávat žádnou výdělečnou činnost.
- V průběhu 90 dnů se mohou ošetřující osoby libovolně střídat v ošetřování osoby vyžadující dlouhodobou péči.
- Dávka bude náležet ve výši 60 procent redukovaného denního vyměřovacího základu maximálně po dobu 90 kalendářních dnů ode dne propuštění z nemocnice; nenáleží však za dobu, kdy dlouhodobá péče není poskytována (např. z důvodu hospitalizace).
- Nárok na další dlouhodobé ošetřovné vznikne ošetřující osobě nejdříve po uplynutí 12 měsíců od skončení předchozí dlouhodobé péče.
- Zaměstnavatel může odmítnout poskytnutí volna ze zaměstnání, pouze pokud mu brání závažné provozní důvody.

Jitka Nosková, DiS.
vedoucí poradny NRZP Brno

Národní rada osob se zdravotním postižením (www.nrzp.cz) je zapsaným spolkem s celostátní působností, který zastupuje zájmy osob se zdravotním postižením. Mezi priority NRZP patří připomínkování legislativních procesů, informování veřejnosti o tématické OZP, realizování projektů, provoz celostátní sítě poraden odborného sociálního poradenství. Na našich poradnách Vám rádi pomůžeme s vyřízením dávek a příspěvků, poradíme s výběrem kompenzačních pomůcek, poradíme Vám v oblasti důchodů apod. V poradně NRZP Brno také můžete využít bezplatné právní poradenství.

Pojedte s námi na pobyt

POBYT PRO SENIORY aneb FIT V KAŽDÉM VĚKU

Termín: **1.–8. 9. 2018**
Místo: **Janské Lázně**
hotel Astoria
Cena: **6500 Kč ***

* Cena zahrnuje: ubytování ve dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením a televizí, plnou penzi, společnou dopravu z Brna a zpět, zajištění celodenního programu.

Janské lázně jsou **světově známým lázeňským městem** s jedinými lázněmi na české straně Krkonoš. Tentokrát se můžete těšit na **bohatou turistiku**. Se zájemci se vydáme na Sněžku, Stezku v korunách stromů, rozhlednu Černá hora či do Farma parku Mochomůrka (vstupné není zahrnuto v ceně pobytu). Těšit se můžete také na společné **vycházky po kolonádě**, oblíbenou hru **Pétanque** a společné **večery při filmu či deskových hrách**.

Přihlášky do 31. 5. 2018
518 328 813 • e-mail: info@spokojenysenior-klas.cz

POBYT PRO PRARODIČE S VNOUČATY

3.–10. 8. 2018
pro prarodiče a jejich vnoučata
ve věku **4–12 let**
Čeložnice • okres **Hodonín**
penzion **Relaxx**

Prožijte se svými vnoučaty krásný prázdninový týden a vydejte se s námi do malebného prostředí podhůří Chřibů, kde na vás bude čekat **přípravený program** zaměřený na prohloubení vztahů, předávání vlastních zkušeností a mezigenerační spolupráci.

Těšit se můžete na **společné hry a soutěže, výlety** do blízkého i vzdálenějšího okolí, drobné **úkoly na posílení paměti** a kreativní **tvoreni**. Chybět samozřejmě nebudou ani ranní rozcvičky, společné večerníčky a **táborák**.

Okolí penzionu je ideální pro pobyty s dětmi a nabízí širokou škálu sportovního i rekreačního využití od turistiky přes venkovní bazén až po možnost houbaření či rybolovu. Ubytovaní je v jednoduchých čtyřlůžkových pokojích, sociální zařízení je společné. Pobyt začíná večeří a končí obědem.

Cena: Dospělý 5400 Kč • Dítě 4000 Kč
Cena zahrnuje: ubytování, zajištění programu, plnou penzi (pro děti navíc svačinky a pitný režim po celý den)
Dopravu si zajišťuje každý účastník sám.

Přihlášky do 31. 5. 2018
730 805 857, 518 328 813 • e-mail: info@spokojenysenior-klas.cz

Spokojený senior – KLAS z.s.
www.spokojenysenior-klas.cz

VÍKENDOVÝ POBYT V POHYBU

25.–27. 5. 2018 • penzion **Šafránkův mlýn** • **Drahonín** u Tišnova

Těšit se můžete na intenzivnější **zdravotní cvičení, vycházky** po okolí penzionu a **přednášky** související s fungováním lidského těla a zdravím. To vše **pod vedením doc. PaedDr. Marie Blahutkové, PhD.**

PROGRAM PÁTEK	PROGRAM SOBOTA + NEDĚLE
14.15 Společný odjezd vlakem z Brna	8.00–9.00 Snídaně
Ubytovaní	9.30–10.30 Blok cvičení
17.00–18.00 Blok cvičení	11.00–12.00 Přednáška na téma stressmanagement a Pohyb a duševní zdraví
18.00 Večeře a večerní program	12.00–13.00 Oběd
	14.00–17.30 Aktivní vycházka
	18.00 Večeře a večerní program

V NEDĚLI společný příjezd do Brna v 19.07 hod.

CO S SEBOU?
trekové hole (pokud máte) • pohodlné oblečení a obuv na cvičení • obuv na vycházky do přírody • přezůvky • láhev na pití a ručník

CENA: 2360 Kč
V ceně je **zahrnuto**: ubytování, plná penze, doprava z Drahonína k penzionu a zpět, zajištění odborného programu, využití tělocvičny, fitness, pétanque a venkovního bazénu

PŘIHLÁŠKY A PLATBA do 30. 4. 2018

Informace:
info@spokojenysenior-klas.cz • 730 805 857, 518 328 813
www.spokojenysenior-klas.cz

Nenechte si ujít pobytové aktivity organizace
Spokojený senior – KLAS

1. Víkendový pobyt v pohybu
25.–27. 5. 2018, Drahonín
2. Pobyt pro prarodiče s vnoučaty
3.–10. 8. 2018, Čeložnice
3. Pobyt pro seniory
1.–8. 9. 2018

Veškeré informace získáte na
www.spokojenysenior-klas.cz.

Tomáš Garrigue Masaryk – první československý prezident

Zpracovala: **Jitka Holíková**

Téma: V roce, kdy volíme prezidenta a kdy si připomínáme 100. výročí založení Československa zavzpomínáme na prvního prezidenta.

Nebezpečí tématu: sklouznutí k aktuální politické situaci

Program setkání	Aktivita	Cíl	Pomůcky / poznámky	Čas/min
Úvod	Významný rok 2018 a spojení s T.G.M.	Připomenutí významné události		10
TPR	Doplňovačka na písmena T.G.M.	Trénink slovní zásoby	Papíry, tužky	10
TK	Informace o životě T.G.M.	Připomenutí historických faktů i informací ze soukromého života		30
TPH	Video: Den, kdy zemřel T.G.M. Krátké video zachycující Masarykův hlas	Uvolnění	https://www.stream.cz/slavedny/10019168-den-kdy-zemrel-t-g-masaryk-14-zari-1937 https://www.stream.cz/slavedny/10019167-bonus-t-g-m-jako-vizionar-televizniho-vysilani Projektor, notebook, reprobedny.	10
Přestávka				15
TPB	Brain box Česká republika Doplňovačka v textu – vynechaná slova	Trénink krátkodobé paměti	Hra Brain box.P L_TP_B_1	20
TPM	Prstová gymnastika	Cvičení		15
Závěr	Tipy na výlety na místa spojená s Masarykem			10
Zdroje informací	Internet: https://citaty.net/autori/tomas-garrigue-masaryk/ https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Garrigue_Masaryk http://g.cz/taticek-asaryk-slavi-167-let-10-zajimavosti-ktere-o-prezidentu-osvoboditeli-nevite Videa: https://www.stream.cz/slavedny/10019168-den-kdy-zemrel-t-g-masaryk-14-zari-1937 https://www.stream.cz/slavedny/10019167-bonus-t-g-m-jako-vizionar-televizniho-vysilani			

Úvod

Rok 2018, takzvaný osmičkový rok, bude znamenat pro Českou republiku mnoho příležitostí k oslavným a vzpomínkovým akcím. Události v letech 1918, 1938, 1948 či 1968 patří neodmyslitelně k významným milníkům naší historie. Od vzniku republiky tomu bude v říjnu 2018 přesně 100 let! Tomáš Garrigue Masaryk byl prvním prezidentem samostatného Československa.

Tomáš Garrigue Masaryk byl bezpochyby jednou z nejvýznamnějších osobností našeho národa, která se osobně nejvíc zasloužila o vznik samostatného Československa. V anketě Největší Čech se umístil těsně druhý hned po Otci vlasti Karlu IV. Vstřícný vztah k Masarykovi je patrný už jen z jeho přezdívek Prezident Osvoboditel a Tatíček Masaryk. Po celé České republice najdeme nespočet náměstí TGM, Masarykových ulic, sadů, škol... a první československý prezident je jedním z nemnoha, který si takovou úctu skutečně zaslouží. (můžeme si zkusit společně vzpomenout na místa pojmenovaná po T.G.M. v našem městě či okolí)

Účastníků se můžeme zeptat, zda mají na Masaryka nějakou osobní vzpomínku.

Citáty T.G.M.:

„Život měříme příliš jednostranně, podle jeho délky a ne podle jeho velikosti. Myslíme víc na to, jak život prodloužit, než na to, jak ho opravdu naplnit. Mnoho lidí se bojí smrti, ale nedělají si nic z toho, že sami a mnoho jiných žijí jen položivotem, bez obsahu, bez lásky, bez radosti.“

„Mravnost je poměr člověka k člověku.“

„Demokracie znamená, že každý občan může říct po vzoru francouzského monarchy: „Stát jsem já.“ Nebo skromněji: „I já jsem stát.““

„Slušný člověk pomáhá vždy tomu, kdo toho nejvíc potřebuje. To se nám vrátí. Vždyť přece stojí za něco, že máme ve světě pověst slušných lidí.“

TPR – Doplnovačka na písmena T.G.M.

Účastníci dostanou papír s písmeny T, G, M a mají za úkol vypsát co nejvíce slov, která mají jakoukoli souvislost s Českou republikou.

TK

Z Masárika Masarykem

Tomáš Garrigue Masaryk se narodil 7. března 1850 v Hodoníně. Proslýchá se, že mohl být nemanželským synem židovského velkostatkáře Redlicha u kterého pracovala jeho maminka Terezie jako kuchařka. Oficiálně však byl synem negramotného kočího Masárika původem Slovák ze západního pohraničí Uher. Přestože si byli Masarykovi rodiče nerovni v původu ve vzdělání i věku (Masarykova matka byla o 10 let starší než Josef Masárik a pocházela ze zámožného měšťanského rodu), bylo jejich manželství harmonické. Rodině se v panských službách nevedlo špatně, Josef Masárik jako panský kočí rodinu v rámci chudých poměrů dobře zabezpečil a později byl dokonce povýšen na drába. Kvůli otcově povolání se Masárikovi často stěhovali po různých místech jižní Moravy. Tomáš Masaryk navštěvoval obecné školy v Hodoníně, v Čejkovicích a v Čejči. Zpočátku se učil ve Vídni uměleckým zámečnickem, když mu ale jiný učedník ukradl knížky, vrátil se domů do Čejče a vyučil se kovářem. Později nastoupil na gymnázium a po maturitě studoval na filozofické fakultě Vídeňské univerzity. Po ukončení univerzity odjel Masaryk na cesty do Itálie a Německa. V Německu se seznámil se svou ženou Charlottu Garrigue, dcerou bohatého amerického podnikatele z New Yorku. V Americe se také roku 1878 oženil, ale rychle se vrátil zpět do Vídně, aby dokončil docenturu a tím se finančně zajistil. Ve své závěrečné práci se zabýval problémem sebevraždy a vzbudil s ní velký ohlas. Finanční situace jej donutila hledat dobře placené místo, které nakonec našel na pražské Karlově univerzitě, a proto se přestěhoval 1882 do Prahy s celou rodinou.

Také vám vrtá hlavou, jak se z Masárika stal Masaryk? Tomáš Masaryk pocházel ze Slováků – jeho jméno znělo Masárik, ale na Slovákku se vždy vyslovovalo tvrdě; definitivní podobu

získalo až během studia na gymnáziu, kdy musel uvést do pořádku své oficiální doklady, a protože se nechtěl vzdát podoby jména, jak ho byl zvyklý slyšet, požádal o změnu „i“ na „y“; ke zkrácení „á“ na „a“ pak došlo omylem úředníka, který Tomáš už nechal být a přijal verzi Masaryk.

Vlastencem bez gramatiky

Osobnost Tomáše Masaryka se naprosto vymykala, odlišoval se názory i vztahem ke studentům, udivoval konzervativní prostředí svými přednáškami k dosud tabuizovaným tématům – sociálním problémům, prostituci...atp. Nejinak tomu bylo i v případě jeho manželky, plně emancipované Američanky. Než se však Masaryk vypracoval k umění rétoriky, musel tvrdě trénovat. Jeho rodnou řečí byl slovácký dialekt, spisovnou češtinu znal jen ze školy, a to jen ze školy základní, protože jak reálka v Hustopečích, tak gymnázium v Brně byly německé. Na vídeňské i lipské univerzitě se také pochopitelně mluvilo německy, takže Masaryk ještě v době, kdy začínal psát první příspěvky do českých periodik, vlastně neuměl pořádně česky. Horší než nedostatky na poli gramatiky však bylo to, že Masaryk měl problémy správně česky vyjádřit myšlenku. Přesto se už od dětství cítil být Čechem, uvědomělým vlastencem se pak stal na gymnáziu v Brně, kde zbylo ve vyšších ročnících už jen pár Čechů mezi Němci. Ve Vídni sice někteří Němci hleděli na Čechy svrchu, ale opravdový německý šovinismus poznal Masaryk až v Lipsku, kde byl svědkem desetiminutového nadšeného jásotu a potlesku, který se v posluchárně strhl poté, co univerzitní profesor během přednášky prohlásil, že Němci mají ze všech národů největší mozek, kdežto Francouzi ho mají menší než Číňané. Masaryk se však nacionalistickým jednáním nenechal zlomit a vždy usiloval o povznesení vlastního národa, a ne o potření jiného. Tehdy vzniklo také jeho heslo „Nejdříve jsem člověkem, pak Čechem“.

Roku 1883 začal redigovat vědecký časopis „Athenaeum“, na jehož stránkách publikoval s vlastním výkladem Gebauerovu stať navrhuující nové ověření pravosti Rukopisů zelenohorského a královédvorského. Tak vznikl nejprve střet, později celonárodní aféra, kde proti vědecké pravdě stálo vlastenecké cítění a národní politika. Rozhodnými argumenty sice Masaryk prokázal, že jde o padělky, ale za cenu ztráty důvěry v české společnosti. To však nastartovalo jeho politickou dráhu, od roku 1907 do roku 1914 byl poslancem Říšské rady Rakouska-Uherska a velmi dlouho uvažoval o českém státě v rámci rakouské monarchie.

Slasti i strasti prezidentské

Po vypuknutí první světové války odjel v prosinci 1914 do exilu, aby proti Rakousku bojoval v zahraničí. Bylo mu tehdy 65 let. Působil ve Švýcarsku a Francii, kam přijel i Eduard Beneš. Pro vznik samostatného československého státu získal také podporu amerického prezidenta Woodrowa Wilsona. Po válečných letech usilovné diplomatické činnosti, v níž mu byli nejbližšími spolupracovníky M. R. Štefánik a E. Beneš, se 14. října 1918 stal předsedou prozatímní československé vlády a 14. listopadu také prezidentem republiky. Z celkem deseti prezidentů, kteří se na Pražském hradě vystřídali během celé české historie, je rekordmanem právě Tomáš Garrigue Masaryk. V prezidentském úřadu strávil celkem 17 let. Vzdal se jej roku 1935, to mu bylo tehdy 85 let a za svého nástupce doporučil Eduarda Beneše. Zbytek života Masaryk strávil v zátíší lánského zámku, který si zamiloval. Lány se oficiálně staly prezidentským sídlem v roce 1921 – Masaryk potřeboval, ze zdravotních důvodů, letní sídlo už v době, kdy se stal prezidentem. Do užšího výběru se dostalo několik sídel v okolí Prahy, ale zvítězily Lány.

Přítomnost prezidenta Masaryka v Lánech připomíná muzeum, které bylo otevřeno v roce 2003. V expozici se návštěvník dozví zajímavosti z Masarykova rodinného života, podrobnosti o jeho profesorském období i o diplomatickém působení za první světové války. Velká část je věnována pobytu Masaryka v Lánech a prezidentskému období. Běžný den prvního prezidenta vypadal asi následovně – každé ráno si důkladně přečetl noviny, aby přesně věděl, co se v republice děje, potom pracoval na svých dílech a vyřizoval státní záležitosti. Aby se od práce odreagoval, nesměla chybět pravidelná projížďka na koni. Večer se opět věnoval státním záležitostem. Masaryk byl také nadšeným filmovým fanouškem, filmy si nijak zvlášť nevybíral a do zámku, kde se filmy promítaly třikrát týdně zval i děti z vesnice. Lány prezident Masaryk miloval, na zámek se uchýlil také na poslední léta svého života a po delší nemoci zde také roku 1937 zemřel. Jeho hrob se

nachází na místním hřbitově. V úmrtním pokoji na zámku v Lánech bývá, ve dnech, kdy se zámek mimořádně otevírá veřejnosti, k vidění posmrtná maska prezidenta – odlitek jeho obličeje a ruky. Jde o jeden ze tří originálů posmrtné masky. První odlitek měl náležet státu, druhý Masarykově rodině a tento třetí sochaři Vincenci Makovskému, který odlitky obličeje a ruky bezprostředně po smrti prezidenta T.G. Masaryka pořídil.

Když Masaryk 14. září 1937 vydechl v 87 letech naposledy, znamenalo to pro Československo nebývalou tragédií. Celá země se na znamení smutku zahalila do smutečních barev a Masarykovi se dostalo státní trizny, která by si v ničem nezahladila s dnešními mediálně sledovanými pohřby celebrit. Devět hodin trvající pohřeb popsal ve svém díle Karel Čapek a dny před pohřbem popsal Jaroslav Seifert impozantní básní Osm dní začínající slovy: „To kalné ráno, to si pamatuj, mé dítě.“

Po prezidentu Masarykovi je pojmenováno spousta míst po celé České republice. K nejbizarnějším patří například zdymadla u Ústí nad Labem nebo automotodrom v Brně. Masarykovo jméno nese také Věž samostatnosti, rozhledna s památníkem nedaleko Hořic, ke které položil Masaryk roku 1926 základní kámen. V Hustopečích najdete také naučnou stezku po stopách T. G. Masaryka, po místech kudy prezident rád chodíval.

TPH

Pustíme desetiminutové video o životě a smrti T.G.M. Následně krátké minutové video, kde je zaznamenaný proslov Masaryka v angličtině (reprobedny).

TPB

Pracujeme s Brain boxem Česká republika a dle návodu trénujeme krátkodobou paměť.

V druhé části trénujeme paměť za použití pracovního listu s textem o T.G.M.

TPM – Prstová gymnastika

MALÍKY SI POVÍDAJÍ

- spojíme špičky malíků,
- ostatní prsty jsou ohnuté – spojeny hřbety,
- dýcháme,

Účinek. zklidnění, osvěžení vitalizace.

OKÉNKO

- dotýkají se špičky palců a ukazováků,
- dlaně směřují od těla,
- prsty jsou rozevřeny,
- palce a ukazováky tlačíme proti sobě,

Účinek: celkové posílení organismu.

KRUH

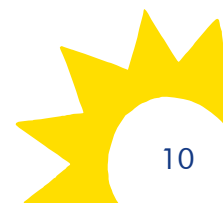
- palce natažené ukazováky ohnuté nehty se dotýkají bříška palců,
- ukazováky tlačíme na palce,
- postupně procvičujeme všechny prsty.

Účinek: zvýšení pohyblivosti prstů.

ZOBÁČKY

- palce natažené – ukazováky na ně bříšky klepají,
- postupně všechny prsty.

Účinek: zvýšení pohyblivosti prstů.

PROPLETENEC

- prsty navzájem propleteme,
- dlaně od těla,
- palce se dotýkají,
- dlaně vytáčíme od těla s nádechem,
- zpět k tělu s výdechem.

Účinek: uvolnění paží, posílení celého organismu.

TANEC DLANÍ

- dlaně tiskneme silně k sobě,
- ruce protáčíme prsty pravé ruky od těla a prsty levé ruky k tělu,
- dlaně se zahřívají jsou tlačeny k sobě 10×,
- uvolníme

Účinek: při únavě, nedostatku energie, prochladnutí, nedostatečném prokrvení rukou.

CVRNKÁME KULIČKY

- provádíme oběma rukama současně,
- ukazovák opřeme plochou nehtu o poslední článek palce,
- provedeme cvrnknutí jako při hraní kuliček,
- postupně všemi prsty,
- vytřepeme obě ruce.

Účinek: uvolňovací cvičení, odstraňuje ztuhlost prstů.

VYROVNÁNÍ ENERGIE

- ruce sepneme před tělem (prsa),
- nádech a stisknout, výdech a povolit.

Účinek: vyrovnaní pozitivní a negativní energie, zklidnění, celkové uvolnění

DLANĚ PROSÍ

- ruce sepneme před prsa,
- jako když prosíme pohybujeme dlaněmi.

Účinek: harmonizuje koordinaci levé a pravé poloviny mozku, uklidňuje naše myšlenky.

ZAJÍČEK

- přiložte k sobě špičku palce, prostředníku a prsteníku,
- ostatní jsou napjaté.

Účinek: poskytuje trpělivost, klid, důvěru, vnitřní vyrovnanost, harmonii a schopnost rozvíjení představ.

MYSTICKÝ PTÁK – MOTÝLEK

- složit ruce pravou na levou,
- zaháknout palce, roztáhnout prsty,
- dlaně k tělu.

Účinek: vyrovnává energii obou polovin těla, pomáhá při stavech vyčerpání a kolísavé náladě.

TŘI TAJEMSTVÍ – PALEC DO PĚSTI

- obě ruce na stehna,
- palec sevřít do 4 prstů,
- pro starší – nádech, zadržet dech a 7× v duchu vytvořit ÓM

Účinek: zahání smutek, zmírňuje bojácnost, odvrací mrzutosti, neštěstí a překonává deprese.

Závěr:

Doporučení na výlety do míst, která mají spojitost s životem T.G.M.

Hustopeče

Naučná stezka po stopách T. G. Masaryka v Hustopečích. 6 zastavení po městě, kterým chodil sám prezident Masaryk, ale také řada jeho předků. Na informačních tabulích jsou dobové fotografie a texty vysvětlující Masarykův vztah k určitému místu.

Výchozím bodem stezky je prostor při vstupu na náměstí u křižovatky, dál vede stezka k bývalé piaristické reálce, rodnému domu matky, k tiskárně Masarykova bratra a končí na hřbitově.

Naučnou stezku popisuje také nově vydaná **brožurka**, ve které nechybí orientační mapa a také **recept na makovou bábovku podle Masarykovy matky**. Brožury jsou k dispozici **v hustopečském informačním centru**.

Hodonín

Masarykovo muzeum

Tomáš Garrigue Masaryk je nejvýznamnějším hodonínským rodákem, proto zde byla vytvořena stálá expozice jemu věnovaná na území jeho rodiště. Není, jak by se dalo očekávat, v Masarykově rodném domku, protože byl zbořen již v 19. století, ale v prostorách barokního zámku Masarykova muzea v Hodonín...

Během prohlídky si návštěvník může prohlédnout **předměty vztahující se k Masarykovi nebo ke členům jeho rodiny**, jako je například kovadlina z kovárny A. Beneše v Čejči, kde se mladý Tomáš Masaryk učil kovářem, klobouk, který byl součástí Masarykovy slavnostní poslanecké uniformy, replika Masarykova oblíbeného jezdeckého oděvu včetně jezdeckých bot a kufru, odlitek ruky paní Charlotty G. Masarykové od sochaře J. Štursy, ale také předměty dokreslující Masarykovu osobnost, jeho působení, dílo a dobu.

Obsahově hodnotnou součástí expozice jsou **kopie nejrůznějších dokumentů**, ať to jsou působivé zvětšeniny dokumentárních fotografií, pohlednice, karikatury, kresby či faksimile zajímavých rukopisů a tisků.

Cestu Masarykovým životem obohacují tři krátké **audiovizuální programy** a celý Masarykův život je shrnut v závěrečném 25minutovém filmu.

Zajímavou historii má ovšem i **Masarykova socha** v Hodoníně. Poprvé byla stržena v roce 1940. Na stejném místě a stejnou sochu Hodonínští postavili už v září roku 1945, ale za šest let musela pryč. A trochu kuriózní je, že se v Hodoníně, opět na stejném místě, objevila dva měsíce po okupaci v roce 1968 a v době normalizace tam vydržela devět let. Naposledy se odhalovala v roce 1990.

Lány

Muzeum T. G. Masaryka v Lánech sídlí ve zrekonstruovaném tereziánském špýcharu. Je zcela bezbariérové a kromě výstav a expozic nabízí i možnost občerstvení ve stylové kavárně.

V první části expozice věnované osobnosti prvního československého prezidenta T. G. Masaryka mohou návštěvníci vidět **rekonstrukci bytu rodiny Masarykových** z let 1895–1910, kdy rodina bydlela v Thunovské ulici na Malé Straně v Praze a seznámit se s jednotlivými členy rodiny.

Období profesorských let T. G. Masaryka přibližuje část expozice **T. G. Masaryk a Hilsneriáda**, kde dobovou atmosféru dokresluje rekonstrukce trafiky z konce 19. století a dobový tisk. Další části expozice pokračují obdobím první světové války a vzniku Československé republiky. Nechybí ani prezentace Masarykova pobytu na zámku v Lánech. Kromě autentického jezdeckého obleku prezidenta Masaryka muzeum vystavuje také některé jeho osobní předměty.

Výrazná část expozice je věnována **období první světové války a československým legiím**. Návštěvníci si mohou prohlédnout dobové zákopy i rekonstrukci legionářského vagonu z Transsibiřské magistrály.

Expozice T. G. Masaryk prezident seznamuje s počátky vzniku Československé republiky a mapuje nápaditým způsobem **cesty T. G. Masaryka po republice**. Druhé patro muzea patří expozici mapující období první republiky, tj. let 1918–1938.

Nově zrekonstruované muzeum má v přízemí badatelnu, kavárnu, přednáškový sál pro koncerty, výstavy a malou expozici obce Lán v kavárně.

PL_TPB_1: Doplňte vynechaná slova v textu:

Tomáš Garrigue Masaryk se narodil 7. března 1850 v

Masarykova osudová láska Charlotte, na jejíž počest přijal prostřední jméno Garrigue, byla národností

Masaryk byl nesmírně vzdělaný člověk, který celý život zasvětil vlastnímu vzdělávání.

Po maturitě nastoupil na filosofickou fakultu, kde nejprve získal doktorát za rigorózní práci o Platónovi. Mnohem větší rozruch ale způsobila jeho vědecká práce, na základě které se stal docentem. Ta se týkala sociologického pohledu na

Československo Masaryk zakládal ještě v zahraničí. Stalo se tak Prohlášením nezávislosti československého národa jeho prozatímní vládou československou neboli deklarací podepsanou vedle Masaryka ještě Milanem Rastislavem a Edvardem

Ta byla vydána dne 18. 10. 1918 v Paříži a Československo vzniklo o 10 dní později.

Co se délky působení v prezidentském úřadu týče, je Masaryk českým rekordmanem. Prezidentem zvolen za sebou a úřad zastával dlouhých 17 let.

Poslední roky svého života strávil Masaryk na zámku v který se stal v roce 1921 oficiálním sídlem prezidenta.

Správné řešení:
Hodonín, Američanka, sebevraždu, Washingtonskou, Štefánikem, Benešem, čtyřlístek, Lánech

Papež František – hlava církve

Zpracovala: **Mgr. Tereza Kozderová, DiS**

Program setkání	Aktivita	Cíl	Pomůcky / poznámky	Čas/min
Úvod		Seznámení s tématem		10
TPR	Přiřad' jméno	Soustředěnost na téma, získání pozornosti	PL_TPR_1 tužky	10
TK	Papež František – papež, který hýbe světem	Seznámení s procesem volby papeže a životopisem současného papeže		30
TPH	Tance vsedě	Protažení, odpočinek	Hudba, šátky, lano	10
Přestávka				15
TPB	Co nejvíc	Procvičení dlouhodobé paměti	PL_TPB_2 tužky	20
TPM				0
Závěr	Poselství papeže Františka k postní době 2018	Společná modlitba		20
Zdroje informací	www.cirkev.cz www.katecheze.cz			

Úvod

Papež František, občanským jménem Jorge Mario Bergolio, se stal 13. března 2013 prvním novodobým neevropským papežem, prvním jezuitou v papežském úřadu a prvním pontifikem nesoucím jméno František. Stal se jím po Benediktu XVI., který ze zdravotních důvodů na papežský úřad rezignoval.

Papež František hýbe světem podobně jako jeho předchůdce Jan Pavel II. Pojďme se na jeho život a také „pozici“ papeže podívat blíže.

TPR

PL_TPR_1

TK

Papež František – papež, který hýbe světem

Jorge Mario Bergoglio se narodil 17. prosince 1936 v argentinském Buenos Aires. Otec pracoval na železnici, matka zůstala v domácnosti, celkem měli pět dětí. Bergoglio vystudoval střední průmyslovou školu chemickou. V jedenadvaceti letech se rozhodl pro kněžství a 11. března 1958 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova (jezuité). Noviciát prožil v Chile, licenciát (doktorát) z filozofie obdržel na koleji sv. Josefa v San Miguel. Poté učil literaturu a psychologii na koleji Panny Marie Neposkvrněné v Santa Fé a na koleji Nejsvětějšího Spasitele v Buenos Aires. Kromě španělštiny mluví italsky a německy.

Na kněze byl vysvěcen 13. prosince 1969 arcibiskupem Ramónem Josém Castellanem. Po svěcení absolvoval další řádová studia (1969-1971) a formaci (1971-1972, Alcalá de Henares ve Španělsku). Poslední řádové sliby složil 22. dubna 1973. V letech 1972-1973 působil jako novicmistr ve Villa Barilari v San Miguel, na tamní filozofické a teologické fakultě a v semináři. Jeho schopnosti neunikly pozornosti jeho představených, a tak byl 31. července 1973 zvolen provinciálem Tovaryšstva Ježíšova v Argentině (1973-1979). V letech 1980-1986 působil jako rektor Colegio Máximo de San Miguel a na tamější filozofické a teologické fakultě.

Biskupem Ancy a pomocným biskupem v Buenos Aires byl jmenován 20. května 1992. Svěcení obdržel 27. června 1992 z rukou kardinála Antonia Quarracina, arcibiskupa buenosaireského. Jeho biskupským heslem je „Miserando atque eligendo“ a ponechal si ho i jaké své motto papežské. Heslo vychází z komentáře Bedy Ctihodného k Matoušovu evangeliu, 9. kap., 9. verš. Větu „Ježíš pohlédne na celníka“ - Beda jakoby doplňuje a vykládá: „(pohlédl na něj) se soucitem a vybral si ho“. Smysl hesla lze tedy vyložit zhruba takto: „Bůh je k nám milosrdný a vyvolil si nás. Budme k druhým milosrdní i my a neotáčeje se k nikomu zády.“

První celocírkevní události, již se Jorge Bergoglio zúčastnil, byla 9. řádná biskupská synoda v říjnu 1994. 3. června 1997 byl jmenován arcibiskupem-koadjutorem buenosaireským a v listopadu a prosinci téhož roku se zúčastnil Zvláštní biskupské synody pro Ameriku. Kardinálem byl kreován během konzistoře 21. února 2001. Stal se postupně členem Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, pro klérus, pro instituty a společnosti zasvěceného života, členem Papežské rady pro rodinu a Papežské komise pro Latinskou Ameriku. 9. listopadu 2005 byl zvolen předsedou Argentinské biskupské konference (znovu zvolen 11. listopadu 2008).

Konkláve aneb jak se volí papež

Aktuální pravidla konkláve (z lat. *cum clave* – (uzamčen) na klíč) shrnul a upravil roku 1996 Jan Pavel II. Zúčastnit se konkláve je povinností všech kardinálů, kteří v den smrti nebo odstoupení papeže nepřekročili věk osmdesát let (hranici stanovil papež Pavel VI. v roce 1970), maximální počet volitelů je však 120. Sejit se musí 15–20 dnů po papežově smrti či odstoupení. Teoreticky může být papežem zvolen jakýkoli katolík – muž, tradičně je však úřad svěřován kardinálovi.

Jan Pavel II. v roce 1996 rozhodl, že pokud jsou tři série skrutinií (33–34 hlasování) bezvýsledné, pak postačí pro zvolení prostá většina hlasů. K uplatnění tohoto pravidla nikdy

nedošlo, v červnu 2007 je nástupce Jana Pavla II. Benedikt XVI. zrušil – podle nového pravidla se v dalších hlasováních automaticky hlasuje o 2 nejúspěšnějších kardinálech posledního skrutinia třetí série a je třeba získat 2/3 hlasů.

Hlasování probíhá v Sixtinské kapli a dohlíží na ně kardinál-komorník (camerlengo). Ráno, v den, kdy konkláve začíná, začíná bohoslužbou v chrámu sv. Petra. Odpoledne se kardinálové v procesí odeberou do Sixtinské kaple. Složí zde přísahu mlčenlivosti a poté ceremoniář přikazuje tzv. *extra omnes* („všichni ven“). Ti, kteří se volby neúčastní, musí kapli opustit, dveře jsou uzavřeny a volba začíná.

Kardinálové hlasují, jedí a spí v uzavřeném prostoru až do doby, kdy je zvolen nový papež. Jakýkoli kontakt s vnějším světem je zakázán s výjimkou naléhavé lékařské pomoci. Jsou odstraněny všechny televizní a rozhlasové přijímače; dovnitř se nesmí dostat žádné noviny nebo časopisy, zakázané jsou také mobilní telefony. Konkláve se zúčastňuje i pomocný personál, zajišťující úklid, stravování i případnou lékařskou péči. Tito lidé také skládají přísahu mlčenlivosti, avšak kardinálové ani s nimi nesmějí hovořit. Během volby přebývali kardinálové původně v prostých celách v Apoštolském paláci, nově pro ně bylo zbudováno poněkud příjemnější ubytování v Domě svaté Marty. To je však stejně jako kaple v celém průběhu konkláve pro kohokoliv nepovolného uzavřeno.

Odpoledne prvního dne hlasují kardinálové zpravidla jen jednou. Od druhého dne mají vždy dva hlasovací lístky ráno a dva odpoledne. Hlasovací lístek je obdélný a v jeho horní polovině jsou vytištěna slova *Eligo in Summum Pontificem* („Volím za papeže“). Dole je prostor pro jméno vybrané osoby. Kardinálové musí jméno kandidáta napsat pozměněným písmem, aby je nebylo možno identifikovat, a list přeložit. Potom každý kardinál zvedne viditelně lístek a odnese ho k oltáři, kde je urna přikrytá talířem. Položí svůj hlasovací lístek na talíř a překlopí ho do urny. Tento na první pohled zbytečně složitý způsob byl zaveden proto, aby bylo zřetelně vidět, že kardinál vložil do urny jen jeden lístek.

Po odevzdání všech hlasů se lístky zamíchají, spočítají a rozloží. Když jsou všechny lístky sečteny, zvolá jeden ze sčítatelů jména těch kardinálů, kteří získali hlasy. Jehlicí se propíchne každý lístek tam, kde je vytištěno slovo *Eligo* – a navléknou se všechny na nit. Po překontrolování jsou hlasovací lístky spáleny. Od 20. století jsou součty hlasů všech volebních kol zapisovány. Listiny se uchovávají ve vatikánském archivu v zalepené obálce, která může být otevřena jen na příkaz papeže.

Fumata bianca – bílý kouř nad Sixtinskou kaplí signalizuje, že papež byl kolegiem kardinálů zvolen.

Jediným náznakem vývoje situace uvnitř Sixtinské kaple je dým z pálených hlasovacích lístků, který je davem na náměstí sv. Petra bedlivě sledován. V kapli jsou před volbou umístěna zvláštní kamínka a komínová roura je vyvedena nad střechu. Při neúspěšné volbě se k páleným lístkům přidávala smůla a tím vznikal černý dým. Pokud byl nový papež zvolen, k posledním lístkům se přidávala mokrá sláma a dým měl bílou barvu. Po zkušenostech z roku 2005, kdy se nepodařilo vyvolat správnou barvu kouře, jímž se signalizuje výsledek hlasování, a kouř měl neurčitou šedou barvu, byla v roce 2013 pro každou barvu kouře určena jiná kamna a barva kouře byla, podle agentury AFP, řízena chemickými přísadami. Pro vyvolání černého kouře se používá směs chloristanu draselného, antracenu a síry, pro vyvolání bílého kouře směs chlorečnanu draselného, laktózy a kalafuny.

K platnému zvolení papeže je nutná dvoutřetinová většina hlasů, jak to ustanovil Alexandr III. Kardinálovi, který jí dosáhne, je položena otázka: *Acceptasne electionem de te canonice*

factam in Summum Pontificem? („Přijímáš své kanonické zvolení za papeže?“). Vysloví-li kardinál souhlas s první otázkou, je mu položena další: *Quo nomine vis vocari?* („Jakým jménem se chceš nazývat?“) Když si nový papež zvolí jméno, vzdají mu ostatní kardinálové hold a slíbí poslušnost. Papež se pak oblékne do nového, připraveného roucha. Poté zazní z balkonu baziliky svatého Petra tradiční oznámení: „Annuntio vobis gaudium magnum. Habemus Papam!“ – „Oznamuji vám radostnou zprávu. Máme papeže!“. Poté je zveřejněno jeho křestní jméno a příjmení s oznámením jaké papežské jméno bude užívat a nově zvolený papež předstoupí před dav shromážděný na náměstí. Po krátkém projevu udělí tradiční požehnání *Urbi et Orbi* a tím je zahájen nový pontifikát. Následně je slavena papežská intronizace.

TPH – Tance vsedě

TPB

PLT_TB_2

TPM + Závěr

Na závěr přikládáme zamyšlení papeže Františka pro postní dobu, kterou právě prožíváme.

„Protože se značně rozmůže nepravost, ochladne u mnoha lidí láska“ (Mt 24,12)

Drazí bratři a sestry,

znovu se k nám blíží Pascha Páně! Pro přípravu na velikonoční svátky nám Bůh ve své prozřetelnosti každý rok nabízí postní období jako „svátostné znamení našeho obrácení“.[1] To nás vybízí a zároveň nám umožňuje, abychom se celým srdcem a celým životem vrátili k Pánu.

Tímto poselstvím chci i letos celé církvi pomoci, aby tento čas milosti prožívala s radostí a v pravdě. Přitom se chci inspirovat Ježíšovými slovy z Matoušova evangelia: „Protože se značně rozmůže nepravost, ochladne u mnoha lidí láska“ (24,12).

Tato slova se objevují v kázání o konci časů a zazněla v Jeruzalémě, na Olivové hoře, kde později začalo Pánovo utrpení. V odpovědi na otázku učedníků Ježíš předpovídá velké strasti a popisuje situaci, ve které se společenství věřících může snadno ocitnout: uprostřed bolestných událostí, kdy falešní proroci svedou lid na scestí a v mnoha srdcích ochladne láska, která je jádrem evangelia.

Falešní proroci

Zaposlouchejme se do evangelního úryvku a snažme se porozumět, do jakého převleku se tito falešní proroci skrývají.

Mohou se jevit jako „zaříkávači hadů“, kteří manipulují lidskými city, aby druhé zotročili a odvedli tam, kde je chtějí mít. Kolik jen Božích dětí je hypnotizováno chvilkovým potěšením, které si pletou se skutečným štěstím! Kolik jen mužů a žen je uchváчено snem o bohatství, který z nich činí jen otroky zisku a malicherností! Kolik jen jich žije v přesvědčení, že si vystačí sami, a nakonec se stávají oběťmi vlastní samoty!

Falešní proroci mohou být také „šarlatány“, nabízejícími z utrpení snadná a okamžitá východiska, která se ale brzy ukážou být naprosto bezcenná. Kolika jen mladým lidem se nabízí falešný všelék v podobě drog, vztahů na jedno použití a snadného, ale nepoctivého zisku! A kolik dalších jich je lapených do osidel výhradně virtuální existence, v níž se vztahy jeví jako snadnější a rychlejší, ale nakonec se projeví jako bezcenné! Tito podvodníci nabízejí věci bez skutečné hodnoty, a přitom lidi zbavují všeho nejcennějšího: důstojnosti, svobody a schopnosti milovat. Je to pokušení marnivosti, kvůli kterému se naparujeme jako pávi, ale nakonec se dočkáme jenom výsměchu, kterého se nelze zbavit. A není divu: ve snaze zmást lidské srdce ďábel, tento „lhář a otec lži“ (Jan 8,44), odjakživa předkládá zlo jako dobro, faleš jako pravdu. Každý z nás je proto vybízen, aby se zahleděl do srdce a zkoumal, zda se nestává obětí těchto falešných proroků a jejich lží. Musíme se naučit neulpívat na tom, co se nabízí jako první dojem, ale dívat se pod povrch a zkoumat, co v našem srdci zanechává dobré a trvalé stopy, protože to pochází od Boha a slouží nám to ke skutečnému

dobru.

Zamrzlé srdce

Dante Alighieri ve svém popisu pekla představuje d'ábla, jak sedí na ledovém trůnu,[2] uprostřed mrazivého osamocení bez lásky. Ptejme se: Jak se stane, že v nás ochladne láska? Jaká znamení nám naznačují, že v nás láska začíná chladnout?

Lásku víc než co jiného ničí chamtivost po penězích, „kořen všeho zla“ (srov. 1 Tim 6,10). Brzy ji následuje odmítání Boha a jeho pokoje, kdy před útěchou z jeho slova a svátostí dáváme přednost své opuštěnosti.[3] To vše vede k násilí obracejícímu se proti každému, koho považujeme za hrozbu pro své „jistoty“: proti nenarozenému dítěti, proti nemocnému starci, proti přicházejícímu hostu, proti cizinci anebo proti bližnímu, který nesplňuje naše očekávání.

Němým svědkem této ochládající lásky je také stvořený svět. Země je otrávena odpadem, odhozeným z nedbalosti anebo kvůli vlastním zájmům. Moře, sama znečištěná, ukrývají ostatky nesčetných ztroskotaných obětí nucené migrace. Nebesa, podle Božího záměru vzniklá proto, aby mu zpívala chválu, rozdírají stroje, ze kterých se dolů snáší nástroje smrti.

Láska může ochladnout také v našich společenstvích. V apoštolské exhortaci Evangelii gaudium jsem se pokusil popsat ty nejviditelnější projevy takového nedostatku lásky. Jsou jimi sobectví a duchovní lenost, sterilní pesimismus, pokušení k uzavírání se do sebe, vzájemné válčení a také mentalita zesvětštění, kvůli níž se zajímáme jen o to, co je vidět, a tak polevujeme ve svém misijním nadšení. [4]

Co máme dělat?

Možná ve svém nitru anebo okolo sebe zpozorujeme znamení, která jsem právě popsal. Tehdy nám však církev, naše matka a učitelka, společně s mnohdy hořkým lékem pravdy nabízí v tomto postním období také sladký a uzdravující prostředek modlitby, almužny a postu.

Když věnujeme více času modlitbě, umožníme svému srdci, aby se zbavilo všech skrytých lží, kterými sami sebe klameme,[5] a našlo útěchu v Bohu. On je náš Otec a chce, abychom měli život.

Almužna nás osvobozuje od chamtivosti a pomáhá nám vidět ve svém bližním bratra nebo sestru: to, co mám, nikdy nepatří jenom mně. Jak bych si přál, aby se almužna pro každého z nás stala skutečným životním stylem! Jak bych si přál, abychom jako křesťané následovali příklad apoštolů a v dělení se o majetek viděli hmatatelný doklad společenství, které v církvi žijeme! Posloužím si proto slovy, kterými svatý Pavel vybízí korintské křesťany, aby uspořádali sbírku na církev v Jeruzalémě, „neboť vám to bude k užítku“ (2 Kor 8,10). Obzvlášť to platí v době postní, kdy mnohá společenství konají sbírky na pomoc církvím a lidem v nouzi. Přesto bych si přál, abychom také při našich každodenních setkáních vnímali, že kdykoli nás bratr prosí o pomoc, obrací se na nás sám Bůh. Každou almužnou se zapojujeme do péče, kterou Bůh ve své prozřetelnosti projevuje všem svým dětem. Pokud dnes skrze mě pomohl mému bratru, nemůže se zítra postarat i o mé potřeby? Nikdo totiž není štědrější než Bůh.[6]

Půst oslabuje naše sklony k násilí, odzbrojuje nás a je významnou příležitostí k růstu. Na jednu stranu nám umožňuje prožít, co musejí snášet lidé postrádající i to, co nezbytně potřebují, lidé den co den sužovaní hladem. Na stranu druhou odráží stav našeho vlastního ducha, který hladově po dobro a žízní po životě v Bohu. Půst nás probouzí a působí, že jsme vnímavější vůči Bohu i bližnímu. Oživuje naši touhu poslouchat Boha, který jediný dokáže utišit náš hlad.

Přál bych si, aby můj hlas dosáhl i za hranice katolické církve a dostal se k vám všem, mužům a ženám dobré vůle, kteří jste otevření zaslechnout Boha. Možná vás tak jako nás zneklidňuje, jak se světem šíří neklid, možná vám dělá starosti chlad, který ochromuje srdce i skutky, a možná pozorujete, jak slábne vědomí, že tvoříme jednu lidskou rodinu. Přidejte tedy k nám, abychom společně prosili Boha, společně se postili a společně nabízeli to, co máme, svým bratřím a sestrám v nouzi.

se

Velikonoční oheň

Především vybízím vás, kdo patříte k církvi, abyste na cestu postem nastoupili s nadšením a nechali se podpírat almužnou, postem a modlitbou. A kdyby se občas zdálo, že plamen lásky v mnoha srdcích začíná skomírat, vězme, že pro Srdce Boží to nikdy neplatí! On nám stále dává nové příležitosti, jak znovu začít milovat.

Jedním z takových okamžiků milosti bude i letos iniciativa „24 hodin pro Pána“, která celé společenství církve zve, aby přijalo svátost smíření spojenou s eucharistickou adorací. V roce 2018 se inspiruje slovy žalmu „u tebe je odpuštění“ (130,4) a uskuteční se od pátku 9. března do soboty 10. března. V každé diecézi zůstane po čtyřadvacet souvislých hodin otevřen alespoň jeden kostel a nabídne příležitost k eucharistické adoraci i svátostné zpovědi.

Při vigílii Zmrtvýchvstání budeme znovu slavit jímavý obřad rozsvícení velikonoční svíce: toto světlo získané z „nového ohně“ postupně přemůže temnotu a osvětlí bohoslužebné shromáždění. „Ať slavné Kristovo vzkříšení naši tmu ve světlo promění,“[7] abychom všichni mohli znovu prožít to, co zažili učedníci na cestě do Emauz. Budeme-li naslouchat Božímu slovu a čerpat posilu z eucharistického chleba, bude i v našem srdci stále vroucněji planout víra, naděje a láska.

Ze srdce vám žehnám a modlím se za vás všechny. Nezapomínejte se, prosím, modlit i vy za mě.

Vatikán 1. listopadu 2017
slavnost Všech svatých
František

PL_TPR_1 – Přiřaďte občanské jméno k papežům zvoleným v minulosti a zkuste seřadit podle doby, kdy zastávali úřad hlavy církve.

1. Giovanni Battista Montini

A. Benedikt XVI.

2. Karol Wojtyła

B. Pavel VI.

3. Joseph Alois Ratzinger

C. Jan XXIII. (vzdoropapež)

4. Jorge Mario Bergolio

D. František

5. Angelo Giuseppe Roncalli

E. Jan Pavel II.

Správné řešení: 1B, 2E, 3A, 4D, 5C

PL_TPB_2 – Vymyslete co nejvíce slov, která začínají na písmena

K

O

N

K

L

Á

V

E

Velikonoční Dobble

Do období, ve kterém vychází aktuální číslo ZRNKA, zasáhnou Velikonoce. Mnoho témat už se zabývalo jednotlivými dny těchto církevních svátků či postní doby, která jim předchází.

Přinášíme Vám nápad, jak velikonoční témata na Vašich setkáních oživit novinkou. Seznamte se s postřehovou hrou Dobble.

Co je Dobble?

Dobble je postřehová hra, která se hraje s kulatými kartami. Každé dvě karty spolu mají společný pouze jeden symbol! Úkolem hráčů je najít tento společný symbol a pojmenovat ho. Podle typu hry se hráči snaží co nejrychleji karty zbavit nebo získat kartu nebo předat kartu protihráči, apod. Hráč, který jako první dosáhne stanoveného cíle ve hře jako první, vyhrává.

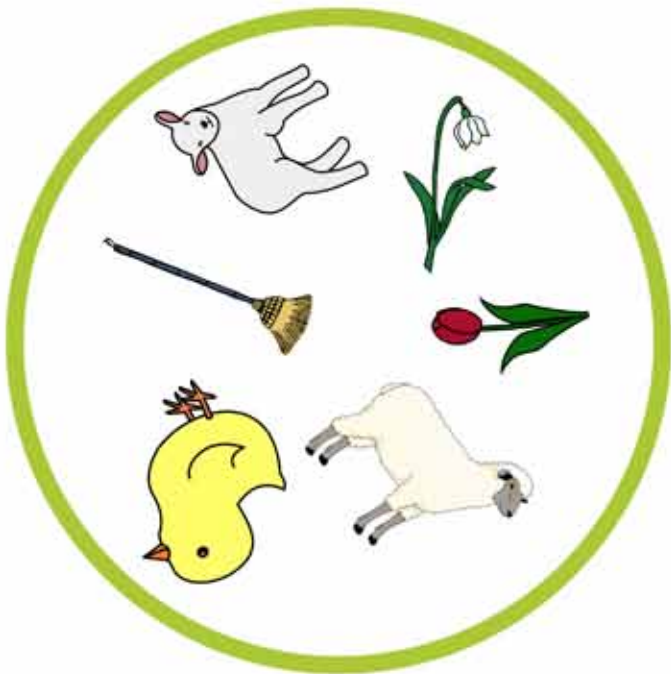
Pokud jste Dobble ještě nehráli, seznamte se s hrou tak, že z balíčku karet vytáhnete dvě karty a položíte je na stůl před hráče. Najděte shodné symboly na dvou kartách (mají stejný tvar, barvu, jediné velikost se může lišit). První hráč, který najde shodné symboly, musí vyslovit název tohoto symbolu. Opakujte tento krok, dokud všichni hráči nepochopí, že na dvou kartách existuje pouze jeden společný symbol.

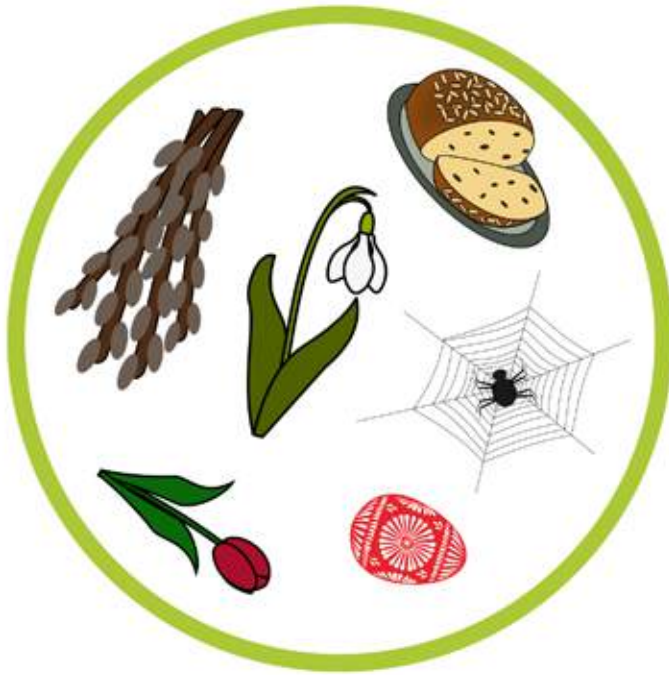
Pravidla hry:

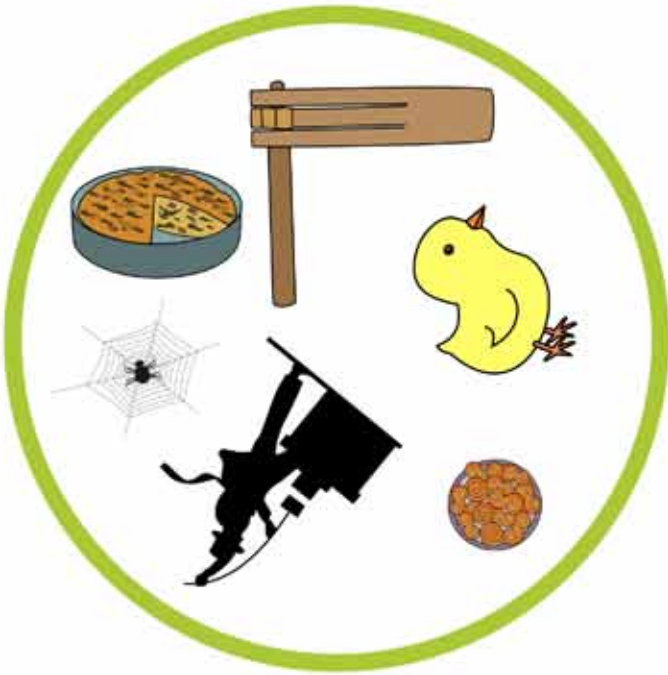
Mezi hráče rozdejte všechny karty (cca 55 ks) kromě poslední. Tu umístěte doprostřed stolu lícem nahoru. Hráči položí svůj balíček karet na stůl před sebe lícem dolů. Na daný signál hráči otočí své karty. Hráč, který první pojmenuje shodný symbol na své kartě a na kartě uprostřed stolu, dá svou kartu doprostřed stolu a ve svém balíčku otočí další kartu a hledá další symbol. Hra pokračuje plynule dál. Cílem hry je zbavit se všech. Hráč, který se jako poslední zbavil karet, prohrál.

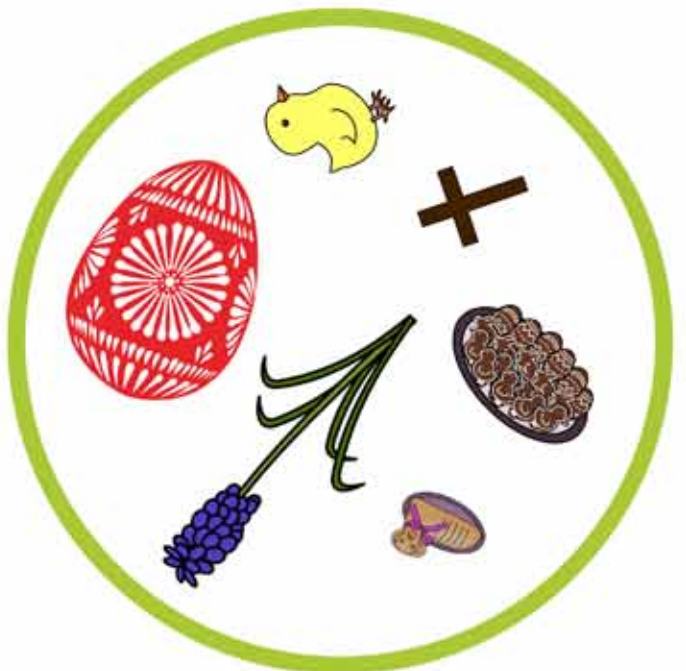
Další varianty hry naleznete na www.dobble.cz.

Díky UnuDuo.cz vám v tomto ZRNKU přinášíme velikonoční verzi hry Dobble. Vytiskněte, vystřihněte, zalaminujte a směle do hry. Ať už na setkání KLAS nebo doma s vnoučaty.

mazanec

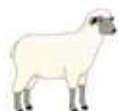
kříž

perníčky

zvony

ovce

jidáše

narcis

vymetání
pavučin

kočičky

kuře

zajíček

pučálka

řehtačka

osení

koleda

jehně

čištění
komína

preclík

modřenec

černé šaty

sněženka

bledule

beránek

kraslice

pomlázka

kostel

morana

velikonoční
nádivka

slepice

tulipán

koště (úklid)

Čtvrtletník ZRNKO je pro animátory KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® ZDARMA.

Objednávky:

e-mail: info@spokojenysenior-klas.cz

tel.: +420 730 805 857

www.spokojenysenior-klas.cz

Na webových stránkách je k dispozici i archiv minulých čísel.

Na uvedeném kontaktu je také možno informovat se
o možnostech vzdělávání pro práci se seniory.

Máte-li jakékoli připomínky, podněty či náměty, jak bychom mohli ZRNKO vylepšit
nebo jaká témata reflektovat, budeme velmi rádi, pokud nás zkontaktujete.

**Projekt SPOKOJENÝ SENIOR realizuje
organizace Spokojený senior – KLAS z.s.**

www.spokojenysenior-klas.cz

Projekt podporují:

Jihomoravský kraj

Biskupství brněnské

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky.

Elektronický čtvrtletník ZRNKO vydává organizace Spokojený senior – KLAS z.s. • Je rozeslán účastníkům a absolventům vzdělávacích programů projektů KLAS a Spokojený senior a také zaregistrovaným zájemcům. • Adresa vydavatele: Biskupská 7, 602 00 Brno • www.spokojenysenior-klas.cz • Vedoucí organizace: Mgr. Tereza Kozderová, DiS. • Metodik obsahu: Mgr. Tereza Kozderová, DiS. • Sazba: Bc. Lenka Havrlantová • Čtvrtletník ZRNKO, ani žádná jeho část, nesmí být reprodukována a zveřejňována bez písemného souhlasu vydavatele a uvedení zdroje. • Komerční využití je vyloučeno. • Články publikované v tomto časopise a přebírané z praxe od animátorů nemusí vyjadřovat oficiální stanovisko redakce a vydavatele. • Redakce si vyhrazuje právo upravovat příspěvky. • Materiál odráží výhradně názory autora a MPSV ČR nenese zodpovědnost za žádné užití informací tam obsažených.